1MDB ve Singapur bankaları

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Fon ve düzen

1Malaysia Development Berhad, Najib Razak'ın Malezya Başbakanı olarak ilk yılı olan 2009'da, ülkenin ekonomik kalkınmasını desteklemesi amaçlanan bir devlet yatırım fonu olarak kuruldu.[1] Birkaç yıl içinde tahvil ihraçları ve krediler yoluyla milyarlarca dolar topladı. ABD'li savcılar daha sonra Jho Low olarak bilinen finansçı Low Taek Jho ile ortaklarının fondan 4,5 milyar ABD dolarından fazlasını saptırdığını iddia etti. ABD Adalet Bakanlığı bu meseleyi, o güne kadar açtığı en büyük kleptokrasi davası olarak nitelendirdi.[2]

Düzen, her aşamada uluslararası finansın altyapısını kullandı. Goldman Sachs'ın düzenlediği tahviller fon için 6,5 milyar dolar topladı. Bankanın Güneydoğu Asya'dan sorumlu eski ortağı Tim Leissner, kamu görevlilerine rüşvet verilmesindeki rolü nedeniyle Mayıs 2025'te New York'ta iki yıl hapis cezasına çarptırıldı.[3] Malezya'da Najib, Temmuz 2020'de 1MDB'nin eski bir bağlı ortaklığı olan SRC International'a ilişkin ilk davada mahkûm edildi. 26 Aralık 2025'te Kuala Lumpur Yüksek Mahkemesi, ana 1MDB davasında onu 25 suçlamanın tamamından suçlu buldu ve on beş yıl hapis cezasına çarptırdı. Najib bu karara karşı istinaf yoluna başvuracağını açıkladı.[4]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Para neden Singapur'dan geçti?

Singapur, para için doğal bir kanaldı. Malezya'nın hemen yanında yer alır. Özel bankaları birçok varlıklı Malezyalı aileye hizmet veriyordu. Finansal sistemi de bu büyüklükte bir düzenin ihtiyaç duyduğu dolar hesaplarını, yatırım fonlarını ve şirket hizmetlerini sunuyordu. 1MDB'den saptırılan fonlar, offshore şirketlerin hesapları, yatırım fonları ve bireylerin hesapları üzerinden, çoğu zaman on milyonlarca veya yüz milyonlarca dolarlık tutarlarla dolaştı. Bu hesapların birçoğu Singapur'daki bankalarda tutuluyordu. Hesapları müşteri temsilcileri açmış, transferleri onlar işleme koymuş ve bazı durumlarda yapılar konusunda danışmanlık da vermişti.

Sonraki kısmın gösterdiği gibi Singapur makamları bu akışları iki yıl boyunca soruşturdu. Singapur Para Otoritesi (MAS) ve polisin Ticari İşler Dairesi (CAD), Singapur'daki banka hesaplarını dondurdu. Bunlar arasında 1MDB Global Investments'a, Aabar'a, SRC International'a ve Jho Low'a hizmet veren müşteri temsilcisine ait bir hesap da vardı. Sonunda yaklaşık 240 milyon dolarlık varlığa el konuldu. Bunun yaklaşık 120 milyon doları Jho Low ve ailesiyle bağlantılıydı. Eylül 2018'de Devlet Mahkemeleri (State Courts) 15,3 milyon doların Malezya'ya iadesine karar verdi.[5]

Özel bankacılar

Singapur'daki soruşturmalar kısa sürede zayıflıkların sistemlerde olduğu kadar kişilerde de bulunduğunu gösterdi. Jho Low'a ve çevresindeki kuruluşlara hizmet veren müşteri temsilcileri, kurumlarının en kârlı bankacıları arasındaydı. Paranın akmaya devam etmesi için her türlü teşvike, soru sormak için ise pek az teşvike sahiptiler. Bazıları kişisel olarak da kazanç sağladı. BSI Bank'te servet planlamacısı olarak çalışan Yeo Jiawei, paranın bir kısmının içinden geçtiği yapıları kurdu ve iddia makamına göre 3,5 milyon ABD dolarından fazla yasa dışı kazanç elde etti.[6]

Bu örüntü Cenevre vakalarından tanıdıktır. Büyük bir müşteri büyük ücretler getirir ve müşteri temsilcisini banka içinde kendi savunucusuna dönüştürür. Bu durumda uyum birimleri, üst yönetimin memnuniyetle karşıladığı bir müşteriye itiraz etmekte zorlanır. 1MDB vakasında transferlerin kendisi bile açık uyarı işaretleri

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

taşıyordu. Bir devlet fonundan offshore ülkelerdeki özel şirketlere, görünür hiçbir ticari amacı olmayan yüz milyonlarca dolarlık ödemeler, kara para aklamaya ilişkin kuralların bankalardan incelemesini istediği işlemlerin ta kendisidir. Asıl soru, bu kadar çok bankanın bunları neden bu kadar yetersiz incelediğiydi.

Singapur'daki ceza davaları

Kamu Savcısı (Public Prosecutor) birkaç bankacı hakkında dava açtı. Yeo Jiawei, Aralık 2016'da tanıkları etkilemeye teşebbüsten mahkûm edildi ve otuz ay hapis cezasına çarptırıldı. Temmuz 2017'de kara para aklama ve dolandırıcılık (cheating) suçlamalarını kabul etti ve ilk cezayla eşzamanlı olarak infaz edilmek üzere elli dört ay daha hapis cezası aldı.[7] Eski meslektaşı ve Jho Low'un müşteri temsilcisi olan Yak Yew Chee, Kasım 2016'da sahtecilik ve şüpheli işlemleri bildirmeme suçlarından on sekiz hafta hapis ve 24.000 dolar para cezasına çarptırıldı.[8]

Falcon Private Bank'in Singapur şube müdürü Jens Sturzenegger, Ocak 2017'de yirmi sekiz hafta hapis ve 128.000 dolar para cezasına çarptırıldı.[9] Cezalar, söz konusu tutarlar ölçüsünde mütevazıydı. Ancak suçlamaya konu suçlar, Singapur'un kendi ülkesinde mevcut delillerle ispat edebileceği suçlardı: sahtecilik, dolandırıcılık, bildirmeme ve adaletin engellenmesi. Bunların ardındaki büyük dolandırıcılıklar başka yerlerde işlenmişti ve kovuşturulabildikleri ölçüde Malezya'da, İsviçre'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde kovuşturuldu.

Notlar

1. Wikipedia, "1Malaysia Development Berhad scandal" (Erişim tarihi: Kasım 2026): Najib Razak, 1MDB'yi 2009'da başlayan başbakanlığının ilk yılında kurdu. ↩
2. Wikipedia, "1Malaysia Development Berhad scandal" (Erişim tarihi: Kasım 2026): ABD Adalet Bakanlığı, Jho Low ve suç ortaklarının 1MDB'den 4,5 milyar ABD dolarından fazlasını saptırdığını açıkladı ve 2016'da meseleyi "largest kleptocracy case to date" olarak nitelendirdi. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. NBC News, “Ex-Goldman Sachs banker gets 2 years in prison for plot to fleece billions from Malaysia’s 1MDB fund”, 30 Mayıs 2025: Goldman bankacıları 1MDB’nin “raise $6.5 billion through bond sales” yardım etti; “more than $4.5 billion of the funds were stolen”; Leissner “sentenced Thursday to two years in federal prison”. ↩

4. Wikipedia, “1Malaysia Development Berhad scandal” (Erişim tarihi: Kasım 2026): 28 Temmuz 2020’de SRC’ye ilişkin yedi suçlamanın tamamından mahkûmiyet ve on iki yıl hapis cezası; 26 Aralık 2025’te 1MDB’ye ait 1,0 milyar ABD dolarını aşan fonlarla ilgili 25 suçlamanın tamamından mahkûmiyet, on beş yıl hapis ve para cezası; Najib bu karara karşı istinaf yoluna başvuracak. ↩

5. Wikipedia, “1Malaysia Development Berhad scandal” (Erişim tarihi: Kasım 2026), Singapur’a ilişkin kısım: MAS ve Ticari İşler Dairesi, 1MDB Global Investments, Aabar, SRC International ve Low’un müşteri temsilcisi Yak Yew Chee’ye ait olan dahil birkaç banka hesabına el koydu; S$240 milyonluk varlığa el konuldu, bunun S$120 milyonu Low ve ailesiyle bağlantılıydı; Eylül 2018’de Devlet Mahkemeleri S$15,3 milyonun Malezya’ya iadesine karar verdi. ↩

6. Reuters, 12 Temmuz 2017; iddia makamının *Public Prosecutor v Yeo Jiawei* davasında, sanığın 3,5 milyon ABD dolarını aşan yasa dışı kazanç elde ettiğine ilişkin beyanını aktarır. ↩

7. Devlet Mahkemelerindeki yargılamaya ilişkin basın haberleri, *Public Prosecutor v Yeo Jiawei*: tanıkları etkilemeye teşebbüsten otuz ay hapis, Aralık 2016; kara para aklama ve dolandırıcılıktan elli dört ay, 12 Temmuz 2017, eşzamanlı infaz edilmek üzere (Reuters, *The Malaysian Insight*, *Malay Mail*, 12 Temmuz 2017). ↩

8. *Public Prosecutor v Yak Yew Chee* davasına ilişkin Kasım 2016 tarihli basın haberleri: belgelerde sahtecilik ve şüpheli işlemleri bildirmeme suçlarından on sekiz hafta hapis ve S$24.000 para cezası. ↩

9. *Malay Mail*, 11 Ocak 2017, “Ex-Falcon Bank Singapore branch manager jailed 28 weeks, fined S$128,000”. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com